

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

§. 6. Quomodo deriuetur à Deo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

euerti, magistratum omnem abrogari velle. vitia quædam gubernationis proferuntur, at vitium summum omnium constat esse, si nulla sit: vitiosè desectit monarchia in tyrannidem, aristocratia in oligarchiam, democratia in ochlo-
ratiam; at pessimum est anarchia, cum nemine ad rei communis gubernacula præsidente, vis & libido potentiorum, vel fraudulentorum astus pudoreposito, nullius auctoritate coercente dominatur: melius ergo semper est aliquam, quam nullam esse rempublicam; non potest autem esse respublica, non communitas, vbi priuata omnia sunt, nec est ius aliquod commune supereminens quo priuatorum seiunctiones reuinciantur quodammodo inter sese, possitque si cuiusquam improbitate violatur aut discinditur, illud ius, sua se auctoritate tueri atque iusta vindicatione reparare; hæc autem auctoritas, quia per omnes vagari dispersa non potest, necesse est vt sit penes aliquos, qui ceterorum, quasi membrorum, vnus in commune corporis, capita sint, & illi (cuiuscunque demum generis sit) in vnum congregatæ hominum societati præsent.

§ 6. *Quomodo imperandi potestas à Deo deriuetur.*

Ita quidem hæc se habent, at restat vnum, Quomodo à Deo in homines auctoritas illa dimanet? de quo ided pauca, quod etiam hinc reuerentiæ in Superiores, cum fiducia coniunctæ, leges amplior existit. Meminisse igitur debemus, affirmatè admodum vniuersè que dixisse S. Paulum, Non esse potestatem, nisi à Deo, hoc est, omnem omnino potestatem esse à Deo, nec aliter esse posse nisi ab eo: hoc autem dixisse tam de magistratibus & prouinciarum Præsidibus, aliisque etiam infimorum subfelliorum Præpositis, quam de ipso, à cuius nutu pendebant, Imperatore Romano; neque verò de illo solo qui tum temporis viueret, sed de aliis quoque deinceps futuris id voluisse intelligi, ac eapropter Christianos fuisse semper illis, quamuis impiissimis & persecutoribus, obsequentissimos: quod nisi fuisset, quam facile fulminatrices illæ legiones, fortissimique Thebæi, & tot innumeri, deliberata morte fortiores, Christiani, in impietatis assertores rebellare potuissent? Potuissent sanè, at sapientius noluerunt, ne quæ emicantis in Imperatore diuinæ maiestatis, auctoritatem læderent. ita sensisse, ita fecisse constat; obscurum tamen esse possit, quæ ratione id fieret, cum Romanos Imperatores, vel violenter rempublicam oppressisse, vel factione suffragioque militari, maiorem partem emeruisse memoria prodant. Hic ergo tantisper hæreamus: non est illi solirei, sed multis aliis hic nodus molestus vt dissoluatur.

Amantissimus est hominum, idemque sapientissimus & prouidentissimus Deus noster, qui cum *omnia in mensura, in numero, in pondere disponat*, illud maximum suæ bonitatis qua velit, sapientiæ qua norit, potestatis qua possit, argumentum ostentat, quod omnia quæ ab eo sunt licet diuersissima sint, ordinatissima

Sap. IX.

Vol. 113.

lima tamen sunt; ideoque bene significanterque dicitur, *Fundasti terram, & permanet; ordinatione tua perseverat dies, quoniam omnia serviunt tibi.* Ad conservationem autem ordinis quam maximè facit, ut certas in partes id omne distribuatur, & aliis aptè subiungatur, quod confusionem perturbationemque diuturnam pariturum videtur: itidemque ad providentiæ sapientiam pertinet, ut sicubi causarum inferiorum pervertitas, in rebus apprimè necessariis à destinato aberrare videatur, cursum inhibeat, & (quod lenissimè ac inobservabili motu præstare solet Deus) id omne in meliora convertat, efficiatque, ut eorum que adesse oportuerant, nihil desit. Sic ergo, si quando in re aliqua publica, ea invalescere tempora patitur, quibus aliquamdiu parum ordinatæ sint leges, regnet ambitio, potentiamque usurpata comitetur auctoritas; quæ frequenter non bonis, pervertis etiam nonnumquam, atque violentis artibus extorta videatur; fit sanè, ut in primo illo motu, dum durat vis ea, quæ comparandæ in ceteros auctoritati subleat, ægè possit agnosci, cui, & an omnino alicui, illo temporis articulo sit iure parendum: & verò ad breve tempus in anarchiam, vel in anarchiæ imaginem deplui, deque imperij iure non satis constare, non est cur à ratione censeatur alienum. At quia nullum violentum solet esse diuturnum, perpetuaque ista dissociatio animorum, & voluntatum auctoritate æquatarum inæqualissima dissensio, humanæ omnis (cuius conservandæ solemus esse auditissimi) societatis est inimica capitalissima: solent plurimorum animi, levi momento ad concordia bonum aspirare, & quam exhorruere potentiam, non potuerunt autem excutere, fauentioribus animis profèqui, agnoscere, ac interdum utrimque mutatis animis ardentiùs adamare. nempe, Vertumnus est homo, cuius non vultus tantùm, sed animi etiam facies, non in dies, at in horas, sexcenties emutetur. At quanto hinc suo bono? quid enim opus est, ut quorum initia sunt non bona, mali progressus, mali quoque sint exitus? quoties dominandi regnandiue cupiditas transuersos primùm egit nonnullos, qui tamen cetera boni & rebus gerendis apti, cum optatos honores essent consecuti, eos prudenter, moderatè, sapienter, & ex publica utilitate gessere? sed neque quis in adeundo obrinendoque magistratu error admittitur, auctoritatem ita vitiat & eneruat, ut illi non sit parendum: quidamque interdum, loci & hominum moribus, viget auctoritatis incundæ modus, non satis ipse quidem legitimus, & rationi congruus, verùm quia passim usurpatus, quia melior alius in usu non est, quia communi consensu admittitur, neque ius atque rationem penitus evertit, propterea ad rerum grauiorem perturbationem cauendam, etiam sic auctoritatem tradi patitur Deus. Qua in re humano generi benignissimè consulit bonus Dominus, nequaquam ferens ut quod vitæ nostræ rationibus est præ ceteris necessarium, id conuelli, in dubiumque reuocari possit à quocumque: sit necne vir bonus, prudens, sapiens qui præest; fauorene eblandito, pecunia, variis artibus, an suis meritis, in id fastigij sit euectus, obedienci nihil attinet:

attinet: auctoritati datae, non modo quo data est, obedientia defertur: eique qui *supra cathedram Moysi sedet*, quia inde praesidet, non quia eam certa ratione conscendit, adhibetur fides. Sic igitur quoties accidebat vt favore legionum, & acclamatione militari Romanus crearetur Imperator, quando primum vi & armis, vel Iulius, vel Augustus, rem publicam oppresserunt, dum illa bellorum ciuilium tempestas caliginosa, dulcissis in diuersa animis, defauebat, merito minus dilucide cerni potuit, quibus potissime obsequium esset deferendum: at vero tranquillatis animis, bellique tenebris pacis luce discussis, tum sanè alia rerum omnium & ordinator facies clarius elucebat, vt pateret, quis ille esset cui communi consensu pateretur. Non quodd vis illata, quod reipublicae oppressio, ius facerent, sed quod hominum aggressionibus non optimis, in finem suum sic vsa sit diuina prouidentia, vt quia vel ad tanti regimen imperij, vel ad disseminandum mox futurum Euangelium, non erat democratia opportuna, violentus quidem vnus ceteros oppressurus insurgeret, tyrannidique initium daret, at paulò post in communem concordiam inciuatis animis, communiq; *diuina* seu praeteritorum obliuione inducta, vltro eum susciperetur imperium, tyrannis mutaretur in monarchiam, ac vtrunque, affectu & cura paritum Imperatorem veneraretur populus, tum populi salutem tueretur Imperator. Certè qui regna *transfert de gente in gentem*, et: *um maximarum subitas mutatio-* *Eccle. 10.* nes leni flexu perficit; potentissimeque se insinuat, occulta quadam vi omnia in melius prouehens, & quemadmodum supremus omnium moderator huic semper orbi praesidet, ita summus confusionis asor, vicariam semper sui inter homines potestatem, siue in ciuilibus, siue in sacris, clarè & aperte vigere, ad humanae societatis bonum prouidentissime decernit.

Sed haec dicta sufficiant, vt communem auctoritatis vim, Deo semper esse commendatissimam agnoscamus; nihil enim anfractuolum, nihil controuersum habet sacra illa auctoritas, qua Religiosi, suis Praelatis obediunt. Constat enim à supremo Dei in terris Vicario Romano Pontifice, vnique Religiosae familiae eam dari potestatem, vt singularum legibus obseruatis, possint Superiores eligi, qui bono communi inuigilent, Religioni Religiosisque praesint; vnde consequens est, vt potestatem ab Iesu Christo D.N. per Vicarium eius, & Religionis placita deriuatam, possidere clarissime comprobentur. Quod autem fortassis interdum in quaestionem vocaretur, hic an ille ritè electus esset, controuersiam de re gesta continet; quae discussis factis diiudicanda est.

§. 7. *Summa veneratione dignos, qui potestate imperandi praediti sunt.*

Iam igitur denique concludamus hanc auctoritatem, summum esse donum, quo diuina bonitas, hominis indigentiae, humanaeque societatis conseruationi consulere volens, dignissimam quandam, sed certo limite comprehensam, su-

M m m m

prema